

Sygn. akt IV U 367/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Monika Barwacz

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 stycznia 2014 roku nr (...)

w sprawie M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się M. G. prawo do ponownego ustalenia od dnia 8 stycznia 2014 roku wysokości emerytury przy przyjęciu wynagrodzenia osiąganego przez odwołującego się z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...)w K. w okresie od 2 listopada 1970 roku do 31 grudnia 1973 roku obliczonego według stawki godzinowej wynikającej z angaży z ustaleniem , iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 96,77%.
2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego się M. G. kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 367/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 30 maja 2014 r.

Decyzją z dnia 22 stycznia 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia

17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. z 2004 r. UE L Nr 166, poz. 1) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), odmówił M. G. ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu

o przedłożone przez niego angaże, gdyż- jak podał- nie ma możliwości ustalenia wysokości osiągniętego w danym okresie wynagrodzenia za pracę na podstawie takich dokumentów, określających stawkę godzinową, w sytuacji, gdy brak jest dokumentacji potwierdzającej ilość faktycznie przepracowanych godzin.

Odwołanie od tej decyzji wniósł M. G., domagając się jej zmiany i przeliczenia emerytury z uwzględnieniem zarobków uzyskiwanych z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w K. na stanowisku elektromontera w okresie od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. w oparciu o angaże z dnia: 2 listopada 1970 r. i 20 września 1973 r. oraz zeznania świadków. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że w postępowaniu przed sądem nie obowiązują ograniczenia co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków. Dlatego też, przy ponownym ustalaniu wysokości należnej mu emerytury winno się uwzględnić, że w okresie od 1 stycznia 1971 r. do 30 czerwca 1973 r. uzyskał on wynagrodzenie w wysokości 8,50 za 1 roboczogodzinę, zaś w okresie od 1 lipca 1973 r. do 31 grudnia 1973 r. w wysokości 13 zł za 1 roboczogodzinę + 6% premii, na podstawie angaży z dnia: 2 listopada 1970 r. i 20 września 1973 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że nie wyliczył wynagrodzenia odwołującego za lata 1971-1973 w oparciu o przedłożone przez niego angaże i nie uwzględnił tego wynagrodzenia w wysokości emerytury, ponieważ brak jest w aktach sprawy wykazu przepracowanych godzin, co uniemożliwia prawidłowe wyliczenie osiągniętych w tym czasie zarobków. Poza tym, jak podał, przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony czy prawdopodobny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący M. G. urodził się (...).

dowód:

- akta ZUS, w szczególności wnioski o emeryturę,

Od 23 lipca 1968 r. do 28 listopada 1980 r. odwołujący był zatrudniony w Zakładzie (...)w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera wtórnych obwodów zabezpieczeń i automatyki za wynagrodzeniem określonym stawką godzinową i premią określoną procentowo w angażu. Była to premia uznaniowa i nie zależała od wyników pracy. Angażem z dnia 2 listopada 1970 r. przyznano odwołującemu wynagrodzenie w kwocie 8,50 za 1 roboczogodzinę od tego samego dnia, tj. 2 listopada 1970 r. Z dniem 1 kwietnia 1971 r. ustalono mu stawkę wynagrodzenia w kwocie 9,50 zł za 1 roboczogodzinę. Angażem z dnia 9 marca 1972 r. przyznano wynagrodzenie w kwocie 10,00 zł za 1 roboczogodzinę od 1 lutego 1972 r., angażem z dnia 31 stycznia 1973 r. w kwocie 11,50 zł za 1 roboczogodzinę od 1 stycznia 1973 r., zaś angażem z dnia 20 września 1973 r. w kwocie 13,00 zł za 1 roboczogodzinę + 6% premii od 1 lipca 1973 r. W okresie od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. odwołujący nie korzystał z urlopu bezpłatnego czy innych przerw w pracy. W tym czasie nie odbywał też zasadniczej służby wojskowej i nie korzystał z zasiłków chorobowych. W okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w K. obowiązywała odwołującego 8- godzinna dobową normą czasu pracy. Była to praca w systemie jednozmianowym w godzinach od 6:30 do 14:30.

dowód:

- świadectwa pracy z dnia: 30.11.1984 r. i 04.12.1980 r.- akta osobowe,
- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia

28.12.1009 r.- akta osobowe,

- angaż z dnia 02.11.1970 r., osobowa karta obiegowa nr (...) z 1971 r., pismo dotyczące przeniesienia z dnia 01.02.1971 r.- akta osobowe,
- osobowa karta obiegowa nr (...)z 1971 r.- akta osbowe,
- angaż z dnia 09.03.1972 r.- akta osobowe,
- angaż z dnia 31.01.1973 r.- akta osobowe,
- angaż z dnia 20.09.1973 r. i osobowa karta obiegowa nr (...) akta osobowe,
- legitymacja ubezpieczeniowa- k. 25-29,
- książeczka wojskowa- k. 30-31,
- zeznania świadka A. M.- 00:14:06, 00:16:40,
- zeznania świadka A. R.- 00:20:41, 00:21:46, 00:23:16,

Decyzją z dnia 27 listopada 2009 r. ZUS Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 24 czerwca 2009 r., przyznał odwołującemu emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym w wysokości proporcjonalnej od 1 czerwca 2009 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek- na podstawie art. 46 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (z lat 1969-1972, 1974-1980, 1983-1984, 1991, 1993-1997), ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 86,13%.

W podstawie wymiaru za okres od 23 lipca 1968 r. do 31 grudnia 1973 r. i od 12 listopada 1985 r. do 11 maja 1989 r. uwzględnił minimalne wynagrodzenie. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową (2.578,26 zł) wyniosła 2.220,66 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawcy 38 lat i 9 miesięcy okresów składkowych. Emeryturę ustalił według proporcji: 306 miesięcy pracy w Polsce do 465 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą, co dało kwotę 1.143,41 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 27.11.2009 r. wraz z załącznikami- k. 132-140 cz. III akt ZUS,

Decyzją z dnia 2 lutego 2010 r. ZUS Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 22 grudnia 2009 r. o uwzględnienie w podstawie wymiaru świadczenia dodatkowego składnika wynagrodzenia, przeliczył odwołującemu emeryturę w wysokości proporcjonalnej od daty przyznania świadczenia z uwzględnieniem zarobków z legitymacji ubezpieczeniowej za okres od 23 lipca 1968 r. do 21 października 1968 r., ale nie spowodowało to wzrostu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 02.02.2010 r. wraz z załącznikami- k. 176-182 cz. III akt ZUS,

W związku z przedłożeniem zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 14 kwietnia 2010 r., dokumentującego zarobki za lata 1985-1989, decyzją z dnia 26 maja 2010 r. ZUS Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 5 maja 2010 r. o uwzględnienie w podstawie wymiaru świadczenia dodatkowego składnika wynagrodzenia, ponownie ustalili odwołującemu wysokość emerytury w wysokości proporcjonalnej od 1 maja 2010 r., tj. od miesiąca, w którym

zgłoszono wniosek. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia (z lat 1971-1912, 1974-1980, 1984, 1986-1988, 1991-1997) wzrósł do 90,90%. Za okres od 22 października 1968 r. do 31 grudnia 1973 r. i od 12 listopada 1985 r. do 31 grudnia 1985 r. Zakład przyjął minimalne wynagrodzenie. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową (2.578,26 zł) wyniosła 2.343,64 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2010 r. w dniu 1 maja 2010 r. 2.451,92 zł. Tak wyliczona emerytura w wysokości proporcjonalnej ustalona została na poziomie 1.238,90 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 26.05.2010 r. wraz z załącznikami- k. 228-236 cz. III akt ZUS,

W dniu 24 września 2013 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie mu emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Decyzjami tymczasowymi z dnia 13 grudnia 2013 r. ZUS Oddział w T. przyznał odwołującemu tzw. emeryturę po emeryturze od dnia 18 października 2013 r. Emerytura przyznana wyłącznie na podstawie polskich przepisów okazała się świadczeniem korzystniejszym od emerytury obliczonej z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia za granicą, której wypłata została zawieszona. Ustalając odwołującemu zaliczkę na poczet emerytury od 18 października 2013 r., tj. od daty przyznania świadczenia, Zakład przyjął dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 90,90%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową (2.578,26 zł) wyniosła 2.343,64 zł. Do ustalenia wysokości świadczenia Zakład uwzględnił odwołującemu 25 lat, 6 miesięcy i 7 dni okresów składkowych. Tak obliczona emerytura wyniosła 1.395,70 zł.

dowód:

- wniosek z dnia 24.09.2013 r.- k. 366-368 cz. I akt ZUS,
- decyzje tymczasowe z dnia 13.12.2013 r.- k. 385-387 cz. I akt ZUS,

W dniu 8 stycznia 2014 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie emerytury w oparciu o treść angaży z dnia: 2 listopada 1970 r. i 20 września 1973 r., w których podano stawkę wynagrodzenia godzinowego, a w angażu z dnia 20 września 1973 r. określono dodatkowo wysokość premii w procentach. Zaskarżoną decyzją z dnia 22 stycznia 2014 r. ZUS Oddział w T. odmówił odwołującemu ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o przedłożone przez ubezpieczonego angaże, gdyż- jak podał- nie ma możliwości ustalenia wysokości osiągniętego w danym okresie wynagrodzenia za pracę na podstawie takich dokumentów, określających stawkę godzinową, w sytuacji, gdy brak jest dokumentacji potwierdzającej ilość faktycznie przepracowanych godzin.

dowód:

- wniosek z dnia 08.01.2014 r. wraz z kserokopią angaży z dnia: 02.11.1970 r. i 20.09.1973 r.- k. 394-395 cz. I akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 22.01.2014 r.- k. 401 cz. I akt ZUS,

W toku postępowania Sąd zwrócił się do organu rentowego o hipotetyczne wyliczenie wysokości należnej odwołującemu emerytury przy przyjęciu wynagrodzenia osiągniętego w Zakładzie (...)w K. w okresie od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r.: od 2 listopada 1970 r. w kwocie 8,50 zł za 1 roboczogodzinę (w oparciu o angaż z dnia 2 listopada 1970 r., osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r., pismo o przeniesieniu z dnia 1 lutego 1971 r.), od 1 kwietnia 1971 r. w kwocie 9,50 zł za 1 roboczogodzinę (w oparciu o osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r.), od 1 lutego 1972 r. w kwocie

10,00 zł za 1 roboczogodzinę (w oparciu o angaż z dnia 9 marca 1972 r.) od 1 stycznia 1973 r. w kwocie 11,50 zł za 1 roboczogodzinę (w oparciu o angaż z dnia 31 stycznia 1973 r.) i od

1 lipca 1973 r. w kwocie 13,00 zł za 1 roboczogodzinę + 6% premii (w oparciu o angaż z dnia 20 września 1973 r. i osobową kartę obiegową nr (...))- uwzględniając na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28 grudnia 2009 r. oraz świadectw pracy z dnia: 30 listopada 1984 r. i 4 grudnia 1980 r., że odwołujący pracował

w pełnym wymiarze godzin i nie korzystał z urlopów bezpłatnych oraz że obowiązywały go normy czasu pracy określone w Kodeksie pracy. Zaznaczył przy tym, że o ile ZUS nie jest

w posiadaniu informacji, by ubezpieczony korzystał ze zwolnień lekarskich, należy uznać, że świadczył pracę. W piśmie procesowym z dnia 29 maja 2014 r. organ rentowy wskazał, że przyjmując czas pracy zgodnie z Kodeksem pracy oraz uwzględniając stawki wynagrodzenia godzinowego od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...)w K. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru należnej odwołującemu emerytury wynosi 96,77%.

dowód:

- zarządzenie z dnia 12.05.2014 r.- k. 39,
- pismo ZUS z dnia 29.05.2014 r.- k. 41,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadków.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków A. M. i A. R., którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące dobowego wymiaru czasu pracy odwołującego w spornym okresie na zajmowanym stanowisku elektromontera wtórnych obwodów zabezpieczeń i automatyki w Zakładzie (...)w K. i przyjętego w tym Zakładzie sposobu wynagradzania pracowników. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały, a przy tym były przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Pośrednio znalazły również potwierdzenie w treści zgromadzonych w sprawie dokumentów znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego. Z tych też powodów, Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby kwestionować wiarygodność zeznań świadków w jakimkolwiek zakresie.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 22 stycznia 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył tego, czy przeliczając wysokość należnej odwołującemu emerytury można przyjąć w miejsce uwzględnionego przez ZUS minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia określonego stawką godzinową wynikającą z angaży znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy za okres od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie

przepisów prawa polskiego: 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176, 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wprowadzenie od dnia 1 stycznia 1999 r. opcji ustalania podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o dowolnie wybrane 20 lat oznaczało możliwość korzystniejszego ukształtowania prawa do świadczeń. W praktyce zrodził się jednak problem udowodnienia wysokości składników wynagrodzeń uzyskiwanych w bardziej odległym czasie (np. w zakładach pracy, które już nie istnieją, względnie nie dysponują dokumentacją płacową z danych lat).

Obecnie środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Jak wynika z § 22 ust. 1 tego rozporządzenia, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa; 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. Nie mają więc zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów (por. wyroki SN: z dnia 7 grudnia 2006 r., I UK 179/06, LEX nr 342283, z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257, z dnia 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342 i z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Warto również zauważyć, że w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, taką jak umowy o pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W takim jednak wypadku uwzględnić można tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można zatem ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego.

W niniejszej sprawie wnioskodawca domagał się przeliczenia emerytury z uwzględnieniem zarobków uzyskanych z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w K. na stanowisku elektromontera w okresie od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. w oparciu o angaże z dnia: 2 listopada 1970 r. i 20 września 1973 r. oraz zeznania świadków- dołączając do odwołania kserokopie angaży.

Po pozyskaniu akt osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w Zakładzie (...)w K., Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 23 lipca 1968 r. do 28 listopada 1980 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera wtórnych obwodów zabezpieczeń i automatyki. Mało tego, w aktach tych odnalazł inne dokumenty, niż te, na które wskazał ubezpieczony w odwołaniu, w tym angaże, pozwalające na określenie wysokości przysługującej wnioskodawcy stawki godzinowej wynagrodzenia za okres od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r.

I tak ustalił, że od 2 listopada 1970 r. stawka ta wynosiła 8,50 zł za 1 roboczogodzinę w oparciu o angaż z dnia 2 listopada 1970 r., osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r. oraz pismo o przeniesieniu z dnia 1 lutego 1971 r., od 1 kwietnia 1971 r.- 9,50 zł za

1 roboczogodzinę w oparciu o osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r., od 1 lutego 1972 r.- 10,00 zł za 1 roboczogodzinę w oparciu o angaż z dnia 9 marca 1972 r., od 1 stycznia 1973 r.- 11,50 zł w oparciu o angaż z dnia 31 stycznia 1973 r., zaś od 1 lipca 1973 r.- 13,00 zł za

1 roboczogodzinę + 6% premii w oparciu o angaż z dnia 20 września 1973 r. i osobową kartę obiegową nr (...)). Jednocześnie, na podstawie świadectwa wykonywania pracy

w szczególnych warunkach z dnia 28 grudnia 2009 r., świadectw pracy z dnia: 30 listopada 1984 r. i 4 grudnia 1980 r. oraz książeczki wojskowej przyjął, że w spornym okresie od

2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. odwołujący pracował w pełnym wymiarze godzin, nie korzystał z urlopów bezpłatnych i nie odbywał w tym czasie zasadniczej służby wojskowej. Analiza akt organu rentowego i dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy prowadzi również do wniosku, że w spornym okresie wnioskodawca nie korzystał z zasiłków chorobowych.

W oparciu o zeznania świadków Sąd ustalił natomiast, że w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...)w K. ubezpieczonego obowiązywała 8- godzinna dobową norma czasu pracy, a ponadto, że była to praca w systemie jednoczynnym w godzinach od 6:30 do 14:30.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nic nie stało na przeszkodzie, aby przyjęte przez organ rentowy przy obliczaniu wysokości należnej odwołującemu emerytury wynagrodzenie minimalne za okres od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. zastąpić wynagrodzeniem wyliczonym w oparciu o wymienione wyżej dokumenty znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy, tj. angaż z dnia 2 listopada 1970 r., osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r., pismo dotyczące przeniesienia z dnia 1 lutego 1971 r., osobową kartę obiegową nr (...)

z 1971 r., angaże z dnia: 9 marca 1972 r., 31 stycznia 1973 r. i 20 września 1973 r. oraz osobową kartę obiegową nr (...)-określające wynagrodzenie stawką godzinową

(a w jednym przypadku uwzględniające premię procentową), od jednego do drugiego angażu, przy uwzględnieniu, że ubezpieczonego obowiązywały normy czasu pracy zgodne z przepisami Kodeksu pracy.

Dokumenty te wskazują bowiem na stawki wynagrodzenia pewne, wypłacane w ściśle określonych przedziałach czasu, stałe i w określonej wysokości.

Sąd miał przy tym na uwadze, że stawka godzinowa jest elementem podstawowym i wyjściowym przy obliczaniu wynagrodzenia za pracę. Skoro bowiem znany jest wymiar czasu pracy ubezpieczonego, potwierdzony np. świadectwem pracy, możliwe jest obliczenie liczby godzin pracy wynikającej z tego wymiaru w każdym kolejnym tygodniu, miesiącu

i roku w spornym okresie. Brak prawa do wynagrodzenia musiałby natomiast wynikać z przerw w jej świadczeniu, a informacje o tym powinny znajdować się w świadectwach pracy. Brak jakiegokolwiek adnotacji o przerwach w zatrudnieniu (np. o urlopach bezpłatnych) wskazuje na ciągłość zatrudnienia rozumianego jako świadczenie pracy, za którą przysługiwało wynagrodzenie.

Kwestia braku „angażu” za określony rok, czy lata, nie przekreśla takiej metody, gdyż w obliczeniach uwzględniać należy stawkę godzinową wynikającą z poprzedniego „angażu” aż do momentu „angażu” wprowadzającego stawkę wyższą.

Pogląd taki wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06 (OSNP 2007/17-18/257), podnosząc, że wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi. Nie obowiązuje wówczas ograniczenie wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) (§ 21 ust. 1 i § 22 ust. 1 obecnie obowiązującego rozporządzenia).

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uwzględnił żądanie przeliczenia świadczenia- w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach osobowych wnioskodawcy (angaż z dnia 2 listopada 1970 r., osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r., pismo dotyczące przeniesienia z dnia 1 lutego 1971 r., osobową kartę obiegową nr (...)z 1971 r., angaże z dnia: 9 marca 1972 r., 31 stycznia 1973 r. i 20 września 1973 r. oraz osobową kartę obiegową nr (...)), określające wynagrodzenie stawką godzinową.

Zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem emerytury sporządzonym przez organ rentowy przy przyjęciu czasu pracy z Kodeksu pracy i uwzględnieniu stawek godzinowych wynagrodzenia od 2 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1973 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w K., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru należnej odwołującemu emerytury wyniósł 96,77%, a zatem okazał się wyższy od ustalonego poprzednio na poziomie 90,90%- co pozwoliło Sądowi na uwzględnienie odwołania na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Mając to wszystko na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego odwołującego Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.- zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu- oraz § 12 ust. 2 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Zasadzając od ZUS na rzecz ubezpieczonego kwotę 120,00 zł (punkt 2 wyroku) Sąd miał na uwadze niezbędny nakład pracy adwokata, charakter sprawy i wkład pracy adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.